

Sprawa C-401/23

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

30 czerwca 2023 r.

Sąd odsyłający:

Tribunal Judiciaire de Metz (Francja)

Data wydania postanowienia odsyłającego:

26 maja 2023 r.

Strona skarżąca:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Strona pozwana:

E.D.

**WNIOSEK O WYDANIE ORZECZENIA W TRYBIE
PREJUDYCJALNYM**

skierowany do

TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

w dniu 26 maja 2023 r.

Sąd odsyłający:

Tribunal judiciaire de METZ, pôle social [...]

Strony:

Strona skarżąca: CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES ET DES SAGES FEMMES (CARCDSF) - [...] PARYŻ [...]

Strona pozwana: E.D., zamieszkały w [departamencie] Mozeli [...]

1 [...] **Okoliczności faktyczne sporu**

- 1.1 E.D. prowadzi działalność w zakresie chirurgii dentystycznej na terytorium Francji w [departamencie] Mozeli. [...].
- 1.2 Na podstawie przepisów art. L 111–1 code de la sécurité sociale (kodeksu zabezpieczenia społecznego) podlega on z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia w CARCDSF (samodzielnym funduszu emerytalnym chirurgów dentystycznych i położnych) i wynikającemu stąd obowiązkowi uiszczania składek na system zabezpieczenia społecznego w zakresie ubezpieczenia emerytalnego.
- 1.3 E.D. zakwestionował ten obowiązek i nie uiszczył obowiązkowych składek za lata 2019 i 2020.
- 1.4 CARCDSF wystosował w stosunku do E.D. wezwania do zapłaty należności wynikających z obowiązku ubezpieczenia, a następnie dwa nakazy płatnicze.
- 1.5 E.D. wniósł od tych nakazów sprzeciw i skargę do niniejszego sądu.
- 1.6 E.D. twierdzi, że powoływane przeciwko niemu przepisy krajowe są sprzeczne z prawem Unii w świetle prawa do swobodnego świadczenia usług i wnosi do sądu o zwrócenie się do TSUE z pytaniami prejudycjalnymi.

2 Przepisy mające zastosowanie do sporu

- 2.1 Artykuł 56 [akapity pierwszy i drugi] TFUE, który stanowi [...]: *W ramach poniższych postanowień ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii są zakazane w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim innym niż państwo odbiorcy świadczenia. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, mogą rozszerzyć korzyści wynikające z postanowień niniejszego rozdziału na obywateli państwa trzeciego świadczących usługi i mających swe przedsiębiorstwa wewnątrz Unii.*
- 2.2 Artykuł L 111–1 kodeksu zabezpieczenia społecznego stanowi, co następuje:

Zabezpieczenie społeczne opiera się na zasadzie solidarności krajowej.

Zapewnia wszystkim osobom pracującym lub zamieszkującym we Francji w sposób stały i regularny pokrycie kosztów związanych z chorobą, macierzyństwem i ojcostwem, a także kosztów utrzymania rodziny i zachowania samodzielności.

Zapewnia pracownikom ochronę przed wszelkiego rodzaju zagrożeniami, które mogą pozbawić ich dochodów lub je ograniczyć. Ochronę tę otrzymują oni poprzez ubezpieczenie w jednym lub kilku systemach obowiązkowych.

Zabezpieczenie społeczne zapewnia pokrycie kosztów opieki zdrowotnej i wsparcia samodzielności, świadczenia społeczne, w szczególności świadczenia emerytalne, świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także świadczenia rodzinne na podstawie niniejszego kodeksu, z zastrzeżeniem postanowień konwencji międzynarodowych i przepisów ustawodawstwa europejskiego.

3 Uzasadnienie odesłania prejudycjalnego

- 3.1** Zgodnie z art. 153 TFUE organizacja funkcjonowania zabezpieczenia społecznego, a w niniejszym przypadku systemu emerytalno-rentowego, należy do kompetencji państw członkowskich Unii Europejskiej, w związku z czym państwo francuskie może ustanowić w swoim prawie krajowym przepisy dotyczące funkcjonowania tego systemu, a w szczególności ubezpieczenia zainteresowanych osób, z którego wynika obowiązek opłacania składek.
- 3.2** Rzeczona kompetencja przyznana państwom członkowskim musi być jednak wykonywana w sposób zgodny z prawem Unii, w tym z przepisami dotyczącymi swobody świadczenia usług przewidzianej w art. 56–62 TFUE.
- 3.3** Obowiązek ubezpieczenia w systemie emerytalnym zarządzanym przez CARCDSF i odprowadzania składek na ten system, przewidziany w art. L 111–1 kodeksu zabezpieczenia społecznego, stanowi odstępstwo od swobody świadczenia usług przewidzianej w art. 56–62 TFUE, ponieważ pozbawia opłacającego składki możliwości wyboru innego świadczenia równoważnego lub lepiej dostosowanego do jego sytuacji.
- 3.4** Ów przepis krajowy ograniczający wskazaną zasadę prawa Unii powinien opierać się na nadrzędnym względzie interesu ogólnego zgodnie z kryteriami wypracowanymi przez TSUE w jego orzecznictwie, z którego wynika, że wzgląd ten musi być uzasadniony, współmierny w kontekście spójnego i systemowego podejścia do realizacji celu, jakim w niniejszej sprawie jest równowaga finansowa systemu emerytalnego, i wreszcie wiązać się ze środkami ściśle niezbędnymi do osiągnięcia tego celu.
- 3.5** E.D. jest uprawniony do podważenia zgodności z prawem Unii podnoszonej wobec niego normy prawa krajowego, w tym przypadku obowiązku odprowadzania składek do konkretnie i wiążąco określonego funduszu CARCDSF na podstawie art. L 111–1 kodeksu zabezpieczenia społecznego.
- 3.6** [Artykuł 19 ust. 3 TUE] i [art.] 267 TFUE dają sądom krajowym w przypadku orzeczeń podlegających zaskarżeniu według prawa wewnętrznego możliwość zwrócenia się do TSUE z pytaniami dotyczącymi

wykładni lub ważności aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii.

- 3.7** Sądowi odsyłającemu nie jest znane orzecznictwo TSUE odpowiadające na pytanie o zgodność wynikającego z prawa krajowego obowiązku ubezpieczenia we francuskim systemie emerytalnym i odprowadzania składek do tego systemu ze swobodą świadczenia usług przewidzianą w prawie Unii w kontekście podniesionego przez [E.D.] zarzutu dotyczącego utrzymywania się deficytowej sytuacji rozpatrywanego systemu. W tym względzie CARCDSF nie przedstawia orzeczenia lub orzeczeń wydanych w tym przedmiocie przez TSUE.
- 3.8** Zakwestionowanie [...] przez E.D. obowiązku ubezpieczenia i uiszczania składek za pomocą zarzutu nieważności tego obowiązku w świetle prawa Unii, które przewiduje swobodę świadczenia usług, może rozstrzygnąć spór wszczęty w drodze wniesienia przez zainteresowanego sprzeciwów wobec dwóch nakazów zapłaty składek na obowiązkowy system emerytalny za lata kalendarzowe 2019 i 2020.
- 3.9** Środek ograniczający, leżący u źródła sporu w niniejszej sprawie, uzasadniany jest koniecznością zapewnienia równowagi finansowej systemów socjalnych, w tym przypadku systemu emerytalnego, która stanowi wspólny cel prawa krajowego i prawa Unii.
- 3.10** Cel ten nie został osiągnięty wraz z utworzeniem w 1996 r. *caisse d'amortissement de la dette sociale* (funduszu spłaty zadłużenia społecznego, CADES), w którym stwierdzano w długim okresie powtarzające się deficyty i stosowano stale przedłużane rozwiązania tymczasowe. Zadaniem CADES jest pożyczanie na międzynarodowych rynkach kapitałowych i zabezpieczanie tych pożyczek za pomocą środków odrębnych od składek na ubezpieczenie społeczne, [przeznaczonych na wsparcie] przeniesionego na CADES ciężaru długu społecznego, głównie poprzez wkład w spłatę zadłużenia społecznego (*contribution au remboursement de la dette sociale – CRDS*) i części ogólnej składki na ubezpieczenie społeczne (CSG). CADES, mający pierwotnie zakończyć swoją misję w 2009 r., kontynuuje działalność, której zakończenie jest obecnie zaplanowane na 2033 r., przy czym na koniec 2022 r. pozostały do spłaty dług wynosił 136 mld EUR i stale rósł, co gorsza w kontekście gwałtownego wzrostu oprocentowania pożyczek.
- 3.11** Należy zatem stwierdzić, że w długim okresie, trwającym co najmniej od 1996 r. do dnia dzisiejszego, a zgodnie z przewidywaniami do 2033 r., obowiązkowy charakter ubezpieczenia i uiszczania składek nie wystarcza do osiągnięcia zakładanego celu w postaci równowagi finansowej funduszy socjalnych. Ów obowiązkowy system ubezpieczenia i uiszczania składek stanowi ograniczenie prawa Unii, które przewiduje swobodę świadczenia

usług, a uzasadnienie tego odstępstwa opiera się na celu, którego wciąż nie udaje się osiągnąć.

3.12 Należy zatem przyznać, że pytanie postawione przez E.D., który kwestionuje brak możliwości skorzystania z innego, wybranego przez siebie systemu emerytalnego, jest istotne, a w związku z tym istnieją wątpliwości co do zgodności systemu krajowego z prawem Unii w świetle swobody świadczenia usług, wymagające wykładni ze strony TSUE w drodze orzeczenia prejudycjalnego.

3.13 Co się tyczy czterech pytań prejudycjalnych, o których skierowanie do TSUE wnosi E.D., tylko dwa są istotne [...]. [P]ytania dotyczące zgodności z prawem oraz pojęcia środka niezbędnego i najmniej ograniczającego zostają wyłączone z zakresu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

3.14 Przedstawiony poniżej wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został przeformułowany. [...].

3.15 [...] [kwestie proceduralne]

4 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Sąd zwraca się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie:

Czy art. 56 TFUE, który ustanawia swobodę świadczenia usług, należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie obowiązkowi ubezpieczenia i opłacania składek w ramach publicznego systemu zabezpieczenia społecznego, ustanowionemu w art. L 111–1 kodeksu zabezpieczenia społecznego, w niniejszej sprawie w odniesieniu do systemu ubezpieczeń emerytalnych CARCDSF, mając na uwadze, po pierwsze, kryterium spójności, a po drugie, kryterium systematyczności w zakresie, w jakim krajowy środek ograniczający realizuje cel polegający na utrzymaniu i zagwarantowaniu równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego, ale nigdy go nie osiąga, a jedynie zarządza utrzymującym się deficytem?

[...]